

Молчанов Юрій

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Монастирський Г.Л.)

МОДЕРНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Перспективним напрямком удосконалення діючої системи управління фінансовими ресурсами закладів охорони здоров'я є підвищення рівня фінансової та управлінської автономії постачальників медичних послуг і запровадження контрактних закупівель даних послуг.

Необхідність автономізації вітчизняних постачальників медичних послуг обумовлена: неефективністю діяльності бюджетних медичних закладів; впливом кваліфікованих кадрів у приватний сектор; недостатньою прозорістю і поширеною корупцією в бюджетних медичних закладах; недоступністю допомоги для малозабезпечених осіб унаслідок дефіциту фінансування медичних бюджетних установ та зростанням неформальних платежів; фактичною відсутністю реальних заохочень і санкцій за якість роботи медичного персоналу [1, с. 292].

Автономія (управлінська та фінансова самостійність) постачальників медичних послуг – один із проявів здатності закладів охорони здоров'я гнучко й оперативно реагувати на вимоги оточення і пристосовуватися до них на основі відповідних внутрішніх та зовнішніх мотивацій [2, с. 160]. Автономію забезпечують наданням професійним медичним працівникам і медичним закладам свободи у прийнятті фахових медичних, управлінських та фінансових рішень, і, серед іншого, вона охоплює право постачальників медичних послуг застосовувати у своїй діяльності не заборонені законодавством альтернативні підходи до організації власної господарської діяльності, лікування, обстеження та інших видів обслуговування пацієнтів.

Процес підвищення рівня управлінської та фінансової автономії постачальників медичних послуг передбачає зміну господарсько-правового статусу цих суб'єктів із метою створення передумов для забезпечення ширших і вільніших можливостей у прийнятті управлінських та фінансових рішень, пов'язаних із організацією їх діяльності.

Як свідчить досвід більшості зарубіжних країн, автономізацію постачальників медичних послуг – фізичних осіб забезпечують наданням їм права на підприємницьку діяльність – приватну медичну практику.

Автономізація постачальників медичних послуг – юридичних осіб

потребує зміни господарсько-правового статусу медичних закладів, що вимагає прийняття відповідних управлінських рішень власників цих закладів. Найвищий ступінь свободи державним та комунальним закладам охорони здоров'я надається наданий шляхом їх перетворення на приватні підприємницькі структури. Крім того, приватизація публічних медичних закладів в Україні заборонена статтею 49 Конституції України, де відзначено, що „... існуюча мережа державних і комунальних закладів охорони здоров'я не може бути скорочена”. Тому в багатьох країнах світу публічні заклади охорони здоров'я функціонують за концепцією регульованого ринку (“внутрішнього ринку”) або моделлю “соціального підприємництва”, яка передбачає збереження медичних закладів у державній (муніципальній, комунальній) власності з наданням їм більшого рівня самостійності та можливості запровадження характерних для підприємництва механізмів, що сприяють підвищенню ефективності та якості діяльності. Це дає змогу збалансувати використання ринкових стимулів та державного контролю за державним сектором охорони здоров'я й оптимізувати якість, доступність і економічну ефективність медичного обслуговування.

Невід'ємною складовою реформи системи охорони здоров'я є здійснення закупівель медичних послуг та запровадження договірних відносин між платниками та постачальниками цих послуг, які слугуватимуть альтернативою інтегрованій моделі розподілу ресурсів.

Для впровадження контрактних відносин у галузь охорони здоров'я України, на наш погляд, доцільно вжити ряд заходів: розмежувати поняття “медична послуга” і “медична допомога” та законодавчо врегулювати контрактні закупівлі медичних послуг; забезпечити точність інформації про стан здоров'я та потреби населення у медичній допомозі; розробити медико-економічні стандарти і запровадити методику розрахунку вартості медичних послуг, що мають стати основою єдиного механізму ціноутворення; удосконалити систему оплати медичних послуг.

Використані джерела

1. Тулай О. Економічне обґрунтування необхідності реорганізації бюджетних установ охорони здоров'я України в контексті Європейської інтеграції / Оксана Тулай // Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації : IV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, 22–23 лют. 2007 р.: зб. тез доп. Ч. 2. / відп. за вип. : Г. Л. Монастирський. – Тернопіль : Екон. думка, 2007. –С. 291 - 293.
2. Загорський В. С. Управління фінансовими ресурсами закладів охорони здоров'я [текст]: монографія / В. С. Загорський, З. М. Лободіна, Г. С. Лопушняк. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 276 с.